

מפתח תשובות נכונות

שאלה	1	2	3	4	5	6
תשובה	(2)	(3)	(2)	(3)	(1)	(2)

הטורים

1. **השאלה:** לפי הגישה הביהביוריסטית, בינקות, הצורך בקרבה הוא _____ ובגרות הוא _____.

פתרון: בתחילת הפסקה הראשונה מתארים לנו גישה שהייתה רווחת בעבר בקרב פסיכולוגים, על פיה לאדם יש שתי מערכות דחפים שונות – דחפים ראשוניים (צרכים פיזיולוגיים כגון שינה ואכילה), ודחפים משניים (חום, קרבה ואהבה) הנובעים מהם. לאחר מכן, מסבירים שעל פי אותה גישה, קבעו הפסיכולוגים שהצורך של התינוק בקרבתה של אמו הוא דחף משני הנובע מן הדחף הראשוני שהוא הצורך הפיזיולוגי לאכול. מכאן שלפי אותה גישה (שבהמשך נגלה שהיא נקראת "ביהביוריסטית"), הצורך בקרבה בגיל ינקות הוא **דחף משני** הנובע מהדחף הראשוני של התינוק **לצורך במזון**.

בתחילת הפסקה השנייה מספרים לנו שאת הגישה המוזכרת בפסקה הראשונה, נהגו לכנות בשם "ביהביוריסטית". לאחר מכן, מספרים לנו בהרחבה כיצד מתייחסת הגישה הביהביוריסטית לצורך בקרבה: בגיל ינקות, התינוק נזקק לקרבתה של אמו על מנת שהיא תוכל לספק את הצורך שלו במזון, ובגיל בגרות, אדם תר אחר קרבה ואינטימיות מתוך הבנה שקרבה אינטימית תקרב אותו לאפשרות של סיפוק דחפיו המיניים. מכאן שעל פי הגישה הביהביוריסטית, בבגרות, הצורך בקרבה נובע מהצורך הפיזיולוגי למין. כלומר, הצורך בקרבה הוא **דחף משני לצורך במין**.

תשובה (2).

2. **השאלה:** ברווזונים ואפרוחים שמוצאים את מזונם בעצמם מרגע בקיעתם, נוהגים ללכת אחרי אמם ולבלות בחברתה זמן רב. עובדה זו -

פתרון: מבט על התשובות מאפשר לנו להבין כי יש למצוא את הקשר בין העובדה המוצגת בתשובה, לבין תיאוריות ההתקשרות של הביהביוריסטים, ובין העובדה שבתשובה לבין התיאוריה של בלובי. מכיוון שכבר ניתחנו את התיאוריה הביהביוריסטית, נותר לנו להבין את התיאוריה של בולבי. רק אז נוכל לקשר בין כל אחת מהתיאוריות לעובדה הנתונה.

בתחילת הפסקה השלישית מספרים לנו שהפסיכולוג ג'ון בולבי הטיל בספק את הפירוש הביהביוריסטי להתקשרות שבין התינוק לאמו, והציע תיאורית התקשרות אחרת. כלומר, שהתיאוריה שלו שונה מזו של הביהביוריסטים. בהמשך מספרים לנו שלפי בולבי, הצורך בקרבה לאנשים אחרים אינו משני לצרכים פיזיולוגיים, אלא הוא בעצמו צורך ראשוני ומולד.

כעת ננסה להבין את הקשר בין העובדה הנתונה לבין כל אחת מהתיאוריות הנזכרות לעיל. מכיוון שברווזונים ואפרוחים מוצאים בעצמם את מזונם מרגע בקיעתם, הרי שהם לא זקוקים לאמם כדי לאכול. אם הם בכל זאת נוהגים ללכת אחרי אמם ולבלות בחברתה זמן רב, כנראה שהם עושים זאת בשל רצונם להיות בקרבתה. עובדה זו סותרת את התיאוריה הביהביוריסטית הגורסת שתינוקות מחפשים את קרבתה של אמם בשל הרצון לאכול, ותומכת בטענתו של בולבי, על פיה הרצון להיות ליד האם הוא צורך מולד כשלעצמו.

תשובה (3).

3.

השאלה: "מניסויים מאוחרים יותר שערך הארלו עלה שקופיפים שבינקותם סופק להם מזון די הצורך אך הם גודלו ללא אמהותיהם ובודדו מקופים אחרים, לא קיימו כמעט שום יחסי גומלים עם קופים אחרים בבגרותם, ובהמשך אף לא הצליחו להתקרב לקופות ולקיים עמן יחסי מין" (שורות 24-27). מה השלכתו של ממצא זה על התיאוריה של בולבי?

פתרון: בתחילת הפסקה השלישית מספרים לנו על התיאוריה של בולבי, שטען כי הצורך בקרבה אינו משני, אלא צורך ראשוני מולד. בהמשך הפסקה (שורות 13-15) נכתב בהקשר זה כי: "בולבי הניח שלצורך בקרבה, ממש כמו לצורך במזון, יש ערך הישרדותי רב כשלעצמו, ושלקרבה אל האם, למשל, יש השפעה על מבנה האישיות של הילד ועל חוסנו הנפשי". כלומר, לדעתו של בולבי הקרבה לאם משפיעה על מבנה האישיות של הילד ועוזרת לפתח אותו.

העובדה שתוצאות הניסוי של הארלו מראות שקופיפים שגדלו ללא אם התקשו בבגרותם לקיים קשרים חברתיים, מחזקת את התיאוריה של בולבי. זאת מכיוון שאם בשונה מילדים שגדלו עם אמם, ילדים שלא זכו לגדול בקרבת אימם התקשו להתפתח אישיותית, הרי שניתן להניח כי הקרבה לאם בגיל צעיר חשובה להתפתחות האישיותית של הילד. כלומר, **לקרבה לאם בגיל צעיר יש הנמקות נוספות מעבר לסיפוק צרכים פיזיולוגיים כמו אכילה.**

קעת נבדוק את התשובות המוצעות:

תשובה (1): הוא סותר את התיאוריה של בולבי, שכן הוא מוכיח שהצורך במין הוא צורך ראשוני שאינו נובע מצרכים אחרים

התשובה אינה נכונה. ממצאו של הארלו מחזק את התיאוריה של בולבי.

תשובה (2): הוא מאשש את התיאוריה של בולבי, שכן הוא מוכיח שהקרבה לאם היא צורך ראשוני אשר יש לו הנמקות אחרות מלבד סיפוק צרכים פיזיולוגיים. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): הוא מאשש את התיאוריה של בולבי, שכן הוא מוכיח שהצורך במין הוא צורך משני שנגזר מצרכים אחרים, כגון הצורך בקרבה ובחום

התשובה אינה נכונה. בולבי לא טען שהצורך במין (או כל צורך פיזיולוגי אחר) הוא צורך משני. טענתו היא שהצורך בקרבה לאנשים אחרים אינו משני לצרכים פיזיולוגיים (כמו מין), אלא הוא בעצמו צורך ראשוני ומולד. כלומר, גם הצורך בקרבה וגם צרכים פיזיולוגיים הם ראשוניים ומולדים.

תשובה (4): הוא סותר את התיאוריה של בולבי, שכן הוא מוכיח שתכליתה של הקרבה לאם בפרט ולזולת בכלל היא היכולת להתקשר לפרטים אחרים

התשובה אינה נכונה. ממצאו של הארלו מחזק את התיאוריה של בולבי.

תשובה (2).

4.

השאלה: הצעצועים בניסוי שנערך בבני-אדם מקבילים _____ בניסוי הקופיפים.

פתרון: על-פי ניסוי שנערך בקופיפים, הם חשו בנוח לבחון עכבישי-עץ שהוכנסו לחדר בו הם שהו, רק כאשר היו בקרבת הבובה מכוסת האריג (זו שנתנה להם תחושת ביטחון). באותו אופן בדיוק, התינוקות חשו בנוח לשחק בצעצועים, רק כשהו בקרבת אימם. מכאן שהצעצועים בניסוי בני האדם מקבילים לעכבישי העץ, מעין צעצועים בהם השתמשו בניסוי הקופיפים.

תשובה (3).

5. השאלה: "את אותם צרכים שדובר בהם בניסוי הקופיפים" (שורות 31-32), כלומר:

פתרון: על מנת להבין אילו על אילו צרכים דובר בניסוי הקופיפים עלינו להבין במה עסק הניסוי, כלומר מה הייתה מטרתו. בתחילת הפסקה הרביעית מספרים לנו שניסוי הקופיפים ניסה להכריע בין שתי גישות. אותן גישות (זו של הביהיוריסטים וזו של בולבי) מוצגות בתחילת הפסקה השלישית, והן נוגעות בצורך של התינוק בהתקשרות עם אמו (שורות 11-12). מכאן ש"הצרכים שדובר בהם בניסוי הקופיפים" הם הצרכים של הילד להתקשר עם אמו.

תשובה (1).

6. השאלה: מה היחס בין הפסקאות השלישית, הרביעית והחמישית?

פתרון: נסכם בקצרה כל אחת מהתשובות ולאחר מכן נעבור על התשובות המוצעות.

בפסקה השלישית מציגים בפנינו את תיאוריית ההתקשרות של בולבי, השונה מזו שמציעה הגישה הביהיוריסטית.

הפסקה הרביעית מציגה מחקר שנעשה במטרה להכריע בין התיאוריה של בולבי לזו של הביהיוריסטים. תוצאות המחקר תומכות בתיאוריה של בולבי. כלומר, הן תומכות בתיאוריה שהוצגה בפסקה השלישית. בתחילת הפסקה האחרונה מספרים לנו שמחקר הקופיפים לבדו לא הספיק להכרעה בין התיאוריות, ולכן נערך מחקר נוסף בנושא, הפעם על בני אדם. בהמשך מספרים לנו כי גם תוצאותיו של המחקר הנוסף תומכות בתיאוריה של בולבי ובכך הן מאששות אותה סופית.

מכאן שהפסקה הרביעית תומכת בטענה שבפסקה השלישית והפסקה החמישית מאששות אותה סופית

תשובה (2).